

Jutlus Nõos P, 18.03.18 kell 11.00, *Judica*

Lektsioonid: Js 29:13–16; Mk 12:1–12

Pihikõne: 1Pt 5:8–9

Jutlus: 1Pt 2:4–10

Laulud: 78 (1–5); 240 (1–4, 5); 71 (1–4); 81 (1–4)

*Tulles tema, elava kivi juurde, kes küll inimeste poolt on tunnistatud kõlbmatuks, ent Jumala silmis on valitud ja hinnaline, laske ka endid ehitada elavate kividenä vaimulikuks kojaks. Saage pühaks preesterkonnaks, kes toob vaimulikke ohvreid, mis on Jumalale meelepärased Jeesuse Kristuse kaudu. Seepärast seisabki Pühakirjas: „Ennäe, ma panen Siionisse kivi, valitud, hinnalise nurgakivi, ja see, kes usub temasse, ei jää iial häbisse.” Teile siis, kes te usute, on see au, uskmatuile aga „kivi, mille ehitajad tunnistasid kõlbmatuks, ning just see on saanud nurgakiviks”, ning „komistuskiviks” ja „pahanduskaljuks”. Uskmatud komistavad, sest nad on sõnale allumatud ja selleks nad ongi määratud. Teie aga olete „valitud sugu, kuninglik preesterkond, püha rahvas, omandrahvas, et te kuulutaksite tema kiidetavust”, kes teid on kutsunud pimedusest oma imelisse valgusse – teid, kes te muiste polnud rahvas, nüüd aga olete Jumala rahvas, teie, kelle peale polnud halastatud, nüüd aga on.*

Ristija Johannes ütleb Jordani äärde tulnud variseridele ja saduseridele Mt 3:9: „Ärge hakake iseenestes ütleva: „Meie isa on ju Aabraham!”, sest ma ütlen teile: Jumal võib siinsetest kividest äratada Aabrahamile lapsi.“

Millegipärast tuli mul see kirjakoht meelde meie tänase jutlusealuse kirjakohtoga seoses. Sest kui Jumal võib Aabrahamile lapsi äratada kividest, siis võib Jumal oma lapsi, vastupidi, ka kivideks teha.

Muidugi mitte sõna-sõnalt kivideks moondata nagu Loti naine muutus soolasambaks, vaid teha sümboolselt kivideks mingi hoone ehitamisel. Ja see hoone on apostel Peetruse mõistes vaimulik koda, teisisõnu kogudus.

Niisiis Jumal võib kõiki inimesi kasutada oma koguduse ülesehitamisel. Kuid sellest, mil viisil see täpsemalt toimub, kõneleb meile tänases kirjakohtas apostel Peetrus. Nii nagu majal peab olema nurgakivi (mitte sümboolses tähenduses nagu tänapäeval, vaid nii nagu neid vanasti palkmajadele pandi), peab nurgakivi olema ka kogudusel. Muidu kogudus ei seisa.

Kes on siis koguduse nurgakivi? Loomulikult Jeesus Kristus! Kristus on, nagu Peetrus ütleb, elav kivi, kelle juurde tuleb minna neil inimestel, kes tahavad saada koguduseliikmeid.

Kristuse kui elava kivi juurde on küll kutsutud kõik inimesed, kuid kõik sinna ei tule. Või siis ei oska nad näha Kristuse-kivis ehitise aluskivi, vaid näevad temas ühte tülikat kivi, mis on takistuseks ja mille otsa võib lausa komistada. Pimedas ju komistatakse kõige otsa, mida ei märgata. Kuid kui mõelda usu puudumisest Kristusesse nagu valguse puudumisest igapäevasel liikumisel, siis võibki Kristust mitte märgata ja juhtub, et komistatakse tema otsa.

Komistades saadakse aga vahel ka haiget. Murtakse lausa luid. Apostel Peetrus nimetabki Kristust komistuskiviks ja pahanduskaljuks. Kuidas siis Kristus haiget teeb? Küllap olete ju isegi kogenud, et mõni inimene ei suuda taluda kõnet Jeesusest Kristusest. Oma maailma võib ju üles ehitada ka ilma Kristuse-nurgakivita. Peetrus räägibki siin inimestest, kes on tunnistanud Kristuse kõlbmatuks kiviks ja tahavad oma hoone ehitada ilma temata. See hoone võib olla riik, haridussüsteem või ka inimese enda elu.

Ma pole ajaloolane ega riigiteadlane, kuid mulle tundub, et paljud maailma riigid, võib-olla isegi enamuse riike on tekkinud Kristuse alusele. Rooma riik omandas elujõu ja jätkusuutlikkuse ikkagi pärast ristiusu vastuvõtmist riigiusundina. Ja Rooma riigi rüpest on ju välja kasvanud paljud teised riigid nii läänes kui idas.

Ka Eesti riik on tekkinud Kristuse alusele, kui mõelda, et tema tõukejõuks on olnud kaks kristlikku riiki – Venemaa ja Saksamaa. Ja kui uskuda Martin Lippu, kes oma elumälestustes kirjeldab eestlaste keerulist olukorda nende kahe kristliku riigi tüli ajal 1917. aastal, siis võib ju öelda, et

Eesti riik tekkis kristlikust ligimesearmastusest: eesti parimad pojad ja tütreid tahtsid oma ligimesi säästa kannatustest ja hukust ning rajasid selles kaoses oma korra. Jah, näiliselt oli Eesti Vabariik küll ilmalik riik, kuid rajatud ja juhitud inimeste poolt, kelle tegutsemisajendiks olid kristlikud väärtused.

See, kes Kristust Eesti riigist välja tahab kangutada, võib lõpetada sellega, et riik laguneb kokku, sest Kristuse kadumisega jääb hoone ilma nurgakivita ega püsi püsti. Kuid niikaua, kuni Kristus on hoone nurgakivi, ei anna ta rahu neile, kes temasse ei usu. Ja Kristus oleks siis nende jaoks nagu komistuskivi, sest nad saavad tema pärast haiget.

Ma ei hakka sedasama Kristuse olemasolu ja puudumist kirjeldama Eesti koolihariduse ja inimisiksuse elu lõikes, sest piisab riigi analoogist. Rõhutan lihtsalt veelkord, et meie kooliharidus ja inimese määratlus on sündinud Kristuse alusel.

Kuid apostel Peetrus ei taha siin kriiakohas meile kõnelda neist rumalatest ehitajatest, kes Kristuse kui nurgakivi sinnapaika jätavad ja tema otsa koguni komistavad, vaid neist, kes nõustuvad olema kivid vaimulikus kojas, milleks on kogudus.

Kristuse juurde minnes tuleb arvestada paljut. Kõigepealt seda, et sa püsid Kristuse kui nurgakivi alusel. Ilma temata sa variseksid. Kristuse juurde tulnud inimese elu pole ilma Kristuse aluseta enam elamisväärne.

See on muidugi karm väide. Piibliteadlaste arvates peab apostel Peetrus siin Kristuse juurde tulemise all silmas ristimist. Ja kas siis saab öelda, et ristitud inimese elu ilma Kristuseta pole enam elamisväärne? Elavad ju paljud lapsena ristitud inimesed oma elu ilma kristluse praktikatsioonita – eri põhjustel!

Kuid eks anna elule väärtuse ikkagi siht, milleks elatakse. Ja kui inimesel pole sihiks igavik, vaid lihtsalt võimalikult muretu elu enne surmahetke, siis ei saa öelda, et see elu oleks elamisväärne Jumala seisukohalt.

Siiski loodan ma seda ja palvetan selle eest, et Jumal kasutab kõiki ristitud inimesi siiski oma vaimulikus kojas kividena – ka siis, kui meie oma piiratuses seda ei mõista.

Teiseks tuleb Kristuse juurde tulles arvestada, et sa pole selles müüris üksinda, vaid üks paljude seas. Sa pead leppima teistega. Ei saa loobuda Kristuse kogudusest seetõttu, et mõni sealne inimene sulle ei meeldi. Kui Jumal on tema sinna asetanud, siis ta meeldib Jumalale. Samamoodi meeldid Jumalale sina. Ja küllap oskab Jumal oma vaimulikus kojas asuvaid lapsi sobival viisil kokku viia.

Kolmandaks tuleb Kristuse kui elava kivi juurde minnes arvestada, et sa pole tähtsam kui teised Kristusele toetuvad kivid, kuid samuti mitte vähem tähtis. Sul on kogudusemüüris oma kindel ülesanne, mida keegi ei saa pisendada, sest Jumal on sind sellesse paika asetanud. Paulus kõneleb 1Kr 12 erinevatest ülesannetest, mis koguduseliikmeil võivad olla: apostlid, prohvetid, õpetajad, imetegijad, tervendajad, abistajad, juhtijad, keeltega rääkijad.

Eks igaüks tea, millist ülesannet ta koguduses kannab. Ja kui ei tea, siis küsi teistelt koguduseliikmetelt. Kuid apostel Peetrus rõhutab meie kirjakohtades ühte kindlat rolli, mis on igal koguduseliikmel: nimelt preestriamet. Ütleb ta ju selge sõnaga: „Saage pühaks preesterkonnaks, kes toob vaimulikke ohvreid.“ Ja veel: „Teie aga olete „valitud sugu, kuninglik preesterkond ..., et te kuulutaksite tema kiidetavust,““.

Ka usuisa Martin Luther ütleb oma traktaadis „Saksa rahva kristlikule aadlile“ (Ilmamaa, 2012, lk 87–88): „Niisiis saavad kõik ristimise kaudu preestriteks, nagu püha Peetrus 1Pt 2,9 ütleb „Teie olete kuninglik preesterkond, püha rahvas“, ja nagu seisab Ilmutusraamatus „Sa oled oma verrega meid teinud kuningriigiks ja preestriks.“ ... Sest igaüks, kes on läbi teinud ristimise, võib kiidelda, et ta on juba preestriks, piiskopiks ja paavstiks pühitsetud, kuigi mitte igaühel ei sobi seda ametit pidada.“

Millist ametit siis meil kui ristituil sobib preestritena pidada? Tuua vaimulikke ohvreid ja kuulutada Issanda kiidetavust! Mida see siis võiks tähendada? See tähendab püüda oma elu elada Kristuse kaksikkäsu järgi: armastada Jumalat üle kõige ja ligimest nagu iseennast. Ammutada selleks täpsemaid juhiseid Pühakirjast. Palvetada ja võtta osa koguduse kooskäimisest. Ja Issanda kiidetavuse kuulutamiseks on samuti palju võimalusi: kui mitte läbi misjonäritöö või vaimuliku kunstiloomingu, siis kasvõi oma igapäevast tööd kohusetundlikult tehes ja oma pere eest

hoolitsedes, sest see on viis, kuidas Jumal meid kasutab oma loomistöös.

Olemisest Jumala imelise vaimuliku koja kiviks võiks palju rääkida. Siiski tahaksin lõpetada jutluse viitega, kuidas meie kirjakoht seostub praeguse Kristuse kannatusajaga. Kristus on tema maapealse elu ajal tunnistanud kõlbmatuks. Ja ka meie peame arvestama, et meid võidakse selliseks tunnistada – vaatamata meie kuninglikule preestriseisusele. Siiski ütleb apostel Peetrus: „...see, kes usub temasse, ei jää iial häbisse.“ Küllap Jumal juba hoolitseb meie kannatustes meie eest. Pangem kogu lootus tema peale ja ärgem väsigem! Küll me omal ajal ka vilja lõikame, kui me enne ära ei nõrke!

(Gl 6:9)

Aamen.